

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Námitky jako obrana proti směnečnému a šekovému platebnímu rozkazu

Řízení ve věcech směnečných a šekových upravené v § 175 občanského soudního řádu je vedle řízení rozkazního jedním z typů tzv. zkráceného řízení, které umožňuje vydání rozhodnutí i bez jednání. Přestože je toto řízení účinným nástrojem zejména pro věřitele, který touto cestou může velmi rychle dosáhnout vykonatelného soudního rozhodnutí a tedy i exekučního titulu, v praxi se lze velmi často setkat s nedokonalou znalostí této problematiky a to především v oblasti námitkového řízení proti směnečnému nebo šekovému platebnímu rozkazu.

Řízení ve věcech směnečných a šekových upravené v § 175 občanského soudního řádu je vedle řízení rozkazního jedním z typů tzv. zkráceného řízení, které umožňuje vydání rozhodnutí i bez jednání. Přestože je toto řízení účinným nástrojem zejména pro věřitele, který touto cestou může velmi rychle dosáhnout vykonatelného soudního rozhodnutí a tedy i exekučního titulu, v praxi se lze velmi často setkat s nedokonalou znalostí této problematiky a to především v oblasti námitkového řízení proti směnečnému nebo šekovému platebnímu rozkazu.

Pokud soud vydá na návrh žalobce směnečný nebo šekový platební rozkaz má žalovaný podle § 175 občanského soudního řádu možnost ve lhůtě tří dnů od vydání tohoto platebního rozkazu podat námitky. Podáním námitek se však vydaný platební rozkaz neruší, (tak jak je to v případě podání odporu proti platebnímu rozkazu), ale dochází pouze k odložení právní moci a vykonatelnosti platebního rozkazu. Základní podmínkou kladenou na námitky je jednak včasnost jejich podání tzn. ve výše zmíněné lhůtě tří dnů a také jejich odůvodněnost. Vzhledem k tomu, že námitkové řízení je ovládáno zásadou koncentrace, je nutné, aby žalovaný uvedl v námitkách vše, co proti platebnímu rozkazu namítá. Půjde jak o námitky proti směnečnému nebo šekovému závazku, tak i o námitky kauzální, které nezpochybňují platnost směnky či šeku, ale vychází ze vztahů, které s danou smenkou či šekem souvisí.

Námitky lze rozlišovat na absolutní - kam patří všechny námitky, které by mohly být vzneseny vůči jakémukoli v úvahu přicházejícímu věřiteli a na relativní - které se vyskytují jen ve vztahu mezi určitým dlužníkem a určitým věřitelem. Zatímco v případě absolutních námitek jde v podstatě pouze o dva druhy: o námitky směřující na platnost směnky nebo šeku a o námitky uhrazení směnky či šeku při splatnosti, okruh relativních námitek je nepoměrně širší. Spadají sem všechny námitky týkající se případných vad podpisů na směnce či šeku, námitka neoprávněného zásahu do textu směnky nebo šeku, námitka nesprávně vyplněné blankosměnky nebo blankošeku a také námitka směnečného promlčení. Mezi relativní námitky patří také všechny námitky kauzální, protože tyto námitky se mohou vyskytnout jen mezi účastníky určitého kauzálního vztahu. Do této skupiny patří například námitka neexistující kauzy, námitka zaniklé kauzy, námitka nepřípustné kauzy, námitka omylu v kauze apod.

Po uplynutí lhůty stanovené k podání námitek není žalobci umožněno okruh námitek jakkoliv rozšiřovat či měnit. Obranu, která nebyla uvedena ve včas podaných námitkách, soud odmítne usnesením. Otázka důvodnosti podávaných námitek není pro nastoupení jejich účinků rozhodující. K odložení právní moci platebního rozkazu dojde i v tom případě, že se později ukáže, že podané námitky nejsou pravdivé. Koncentrační zásada se však nevztahuje na procesněprávní námitky. K

námítkám procesního charakteru je soud povinen přihlédnout kdykoliv za řízení a to i bez návrhu. Jedinou výjimkou je námítka místní nepřislušnosti, která musí být uplatněna nejpozději ve včas podaných námítkách. Námitky, které jsou podány opožděně nebo neodůvodněné anebo neoprávněnou osobou soud odmítne usnesením, které lze napadnout odvoláním. Vezme-li odpůrce své námítky zpět, soud formou usnesení řízení zastaví. Objeví-li se větší počet odpůrců, jsou posuzováni jako samostatní účastníci řízení. Každý z odpůrců podává námítky proti platebnímu rozkazu sám za sebe a nedochází tedy k jakémukoliv ovlivnění procesního postavení jiných odpůrců. Námitky každého z odpůrců se projednávají samostatně pouze s ním samým a bude o nich také samostatně rozhodnuto. Pokud někteří s odpůrců nepodají námítky nebo je nepodají ve stanovené lhůtě nabývá vůči nim platební rozkaz právní moci a dále se jedná pouze s těmi odpůrci, kteří odůvodněné námítky podaly včas.

Dojde-li tedy k včasnému podání námitek, které splňují i podmínku odůvodněnosti, soud nařídí k jejich projednání jednání. Hlavním cílem tohoto jednání je vyhlášení rozsudku, jímž soud rozhodne, zda byl směnečný či šekový platební rozkaz vydán právem a bude ponechán v platnosti nebo zda na základě podaných námitek, které se ukáží být důvodnými, platební rozkaz zruší. Platební rozkaz může být zrušen celý, pokud soud dojde k závěru, že podané námítky jsou zcela důvodné nebo jej lze zrušit pouze částečně v případě, že námítky byly důvodné pouze zčásti. V úvahu je nutno vzít i situaci, kdy v případě většího množství odpůrců směnečného nebo šekového platebního rozkazu může soud vůči některým odpůrcům platební rozkaz zrušit, zatímco vůči jiným jej ponechá v platnosti a vůči nim tak platební rozkaz nabude právní moci. Rozsudek, kterým soud rozhodne o tom, zda směnečný či šekový platební rozkaz bude zrušen či ponechán v platnosti, je vždy možné napadnout odvoláním.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)